

ЗВІТ
за результатом відвідування Долинського районного суду
для виконання функцій національного превентивного механізму

18.05.2023

м. Кропивницький

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НПМ у складі:

Григоренко Ольга Олександрівна головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівник групи НПМ;

Жученя Віктор Семенович – представник громадської організації.

Адреса розташування місця несвободи: вул. Нова 110, м. Долинськ, Кіровоградської області.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України, Голова – Сальніков Олексій Олександрович.

Керівництво Долинського районного суду:

Степанов Сергій Валерійович, голова суду.

Мазуренко Світлана Петрівна, керівник апарату суду.

Раніше відвідування Долинського районного суду групами НПМ не здійснювалося.

Протягом 2021-2022 років перевірка діяльності Долинського районного суду органами контролю та нагляду не проводилась.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування в суді не виявлено.

Скарги від підсудних (засуджених, адмінарештованих) осіб на умови тримання та неналежне поводження на адресу суду протягом 2022-2023 років не надходили. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування в суді відсутні.

Основною та головною функцією районного суду як органу державної влади є здійснення правосуддя, захист інтересів громадян, юридичних осіб під час розгляду справ. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, передбачених процесуальним законом.

Апарат суду підпорядковується керівникові апарату і координує свою діяльність з територіальним управлінням Державної судової адміністрації України в Кіровоградській області.

Судові засідання по розгляду кримінальних справ відповідно до статті 336 Кримінального процесуального кодексу України відбуваються в режимі відеоконференції.

Долинський районний суд розміщується у двоповерховій будівлі. На вході до суду є інформація про найменування судового органу (фото 1,2). Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. На пропускному пункті наявна аптечка, в яких містяться ліки необхідні для надання первинної домедичної допомоги з актуальним строком придатності (фото 3).

У приміщеннях суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, розклад судових справ, тощо.

Відповідно до Штатного розпису на 2023 рік передбачено 4 суддів, на теперішній час здійснюють правосуддя 3 суддів, 1 вакантна посада

У будівлі суду облаштовано 3 зали судових засідань, з яких 1 зала призначена для слухання кримінальних справ та 2 зали для розгляду цивільних справ. У залі для розгляду кримінальних справ обладнано загородження для розміщення підсудних, яке виготовлено з органічного скла з дотриманням вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (фото 6,7,8).

Зали обладнані системами відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції.

Освітлення природне і штучне в задовільному стані.

Вікна залу для розгляду кримінальних справ обладнані решітками, лави для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплені до підлоги. Зали судового засідання обладнані необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання.

Проте, зали для розгляду цивільних справ потребують ремонту, а саме оновлення меблевого фонду.

Під час відвідування групою НПМ виявлені наступні порушення прав та свобод людини.

1. Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, частина 1 стаття 28 Конституції України).

У будівлі Долинського районного суду наявна лише одна камера для тримання підсудних (засуджених), яка не відповідає вимогам пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України В. 2.2- 26:2010 «Будинки і споруди. Суди» та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68.

Кількість камер для підсудних (засуджених) необхідно передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Згідно із завданням на проєктування кількість камер для підсудних (засуджених) може бути збільшена для забезпечення роздільного

розміщення чоловіків і жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою. Площа кожної камери для підсудних (засуджених) повинна бути не менше ніж 4,0 кв. м.

У ході моніторингового відвідування було встановлено, що камера для підсудних площею по 1,9 м² не відповідає законодавчо визначеній площі 4,0 м², відсутня вентиляція. Камера потребує капітального ремонту.

В порушення вимог пункту 8.2.5 ДБН у приміщенні для підсудних (засуджених) відсутні прилади для вимірювання температури повітря та прилади для опалення.

Через відсутність вище зазначених приміщень особи тримаються без доступу до води, не забезпечуються харчуванням та унеможливує забезпечення режиму роздільного утримання різних категорій доставлених/затриманих громадян (чоловіків, жінок, неповнолітніх).

Приміщення для розміщення особового складу варті і санітарні вузли приміщення у суді відсутні. Також не обладнаний окремий санітарний вузол для обвинувачених (підсудних), засуджених.

2. Порушення права осіб з інвалідністю, передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767 від 16.12.2009.

У порушення вимог пункту 5.2.1 Державних будівельних норм. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В.2.2-40:2018 (далі - ДБН В.2.2-40:2018), не зважаючи на безперешкодний доступ до входу в будівлю суду маломобільні групи населення не в змозі без сторонньої допомоги потрапити до перепускного пункту та першого поверху будівлі суду внаслідок наявності між ними сходів та відсутності на них пандусу.

Відсутня кнопка виклику працівника суду для осіб з обмеженими можливостями. Відсутнє спеціально відведене місце для осіб з обмеженими можливостями. Внутрішні приміщення мають подекуди високі пороги.

При вході в приміщення розташована арка металошукач та турнікет, що унеможливує пересування осіб в інвалідних візках.

Санітарний вузол суду не пристосований для користування ним особами з інвалідністю через відсутність в ньому поручнів.

Відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб. Конвоювання осіб здійснюється загальним маршрутом (фото 12).

3. Порушення права на безпеку в суді.

У зв'язку із запровадженням в державі режиму воєнного стану, масовими ракетними обстрілами у приміщенні суду відсутнє облаштоване укриття, що призводить до порушення вимог затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 “Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту”.

Приміщення суду обладнано протипожежною сигналізацією, розроблені та

розміщені у доступних місцях плани евакуації та інструкція з пожежної безпеки.

На першому та другому поверхах будівлі є знаки, що вказують на вихід і можуть допомогти зорієнтуватись під час пожежі.

На другому поверсі знаходиться аварійний вихід, який закрито для відвідувачів суду (фото 10).

4. Порухення конститутційного права на захист (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

У порушення вимог пункту 6.5 Державних будівельних норм України В. 2.2- 26:2010 «Будинки і споруди. Суди» у приміщенні суду не облаштовано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на конфіденційне побачення, що свідчить про порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України). Відсутнє приміщення для ознайомлення з матеріалами справи у відвідувачів суду. Ознайомлення з матеріалами справи здійснюється у приміщенні канцелярії, коридорі.

Рекомендації:

1. Територіальному управлінню державної судової адміністрації України в Кіровоградській:

передбачити додаткове фінансування Долинського районного суду в Кіровоградській області з метою приведення його приміщень до вимог Державних будівельних норм України;

вжити заходів щодо обладнання приміщення суду відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 для забезпечення прав осіб з інвалідністю;

розглянути питання щодо обладнання конвойного приміщення у відповідності до вимог Державних будівельних норм України В.2.2- 26:2010 «Будинки і споруди. Суди», в т.ч. необхідною кількістю камер для підсудних (засуджених), кімнат для роботи адвоката з підсудним (засудженим) та для ознайомлення з матеріалами справи.

2. Голові Долинського районного суду Кіровоградської області:

Забезпечити:

доступ до питної води як обвинувачених, підсудних осіб, так і відвідувачів суду;

вжити заходів щодо обладнання входу до приміщення суду відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 для забезпечення прав осіб з інвалідністю;

обладнати туалетні кімнати поручнями для осіб з мало мобільних груп населення;

розробити окремий ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб.

Додатки: фотокопії на 3 арк.

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст відділу сприяння
Роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини

Ольга ГРИГОРЕНКО

Додатки до звіту

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

фото 5

фото 6

фото 7

фото 8

фото 9

фото 10

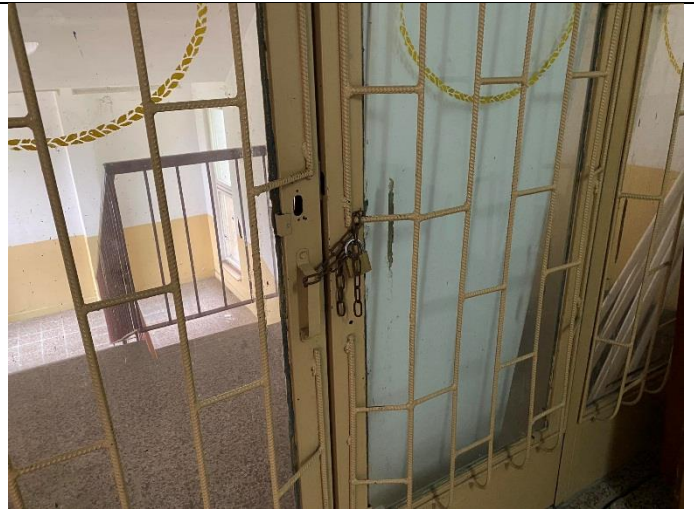

фото 11

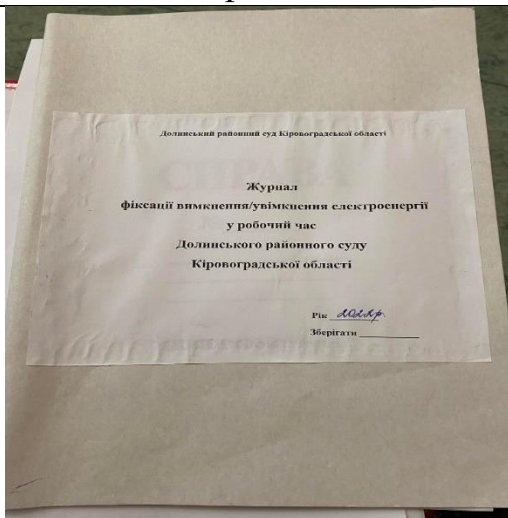

фото 12

